

מטהראות את האוויר

חברת לימאד בעל-פה

שם: _____

יוצא-לאור על-ידי

מחנה גן ישראל - ארץ הקודש

שע"י אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו

© כל הזכויות שמורות

עימוד ועיצוב: designgraphic י.נ.

ב"ה

שלום לך חיילת 'גן ישראל' יקרה,

בתקופה כזו, כשהכל פתאום משתנה, ונוצר הרבה זמן פנוי, זה בדיוק הזמן לעשות את מה שתמיד רצית... ללמוד תניא בעל פה!!!

על מעלת לימוד התניא אומר הרבי: "ואין צורך להאריך בביאור גודל התועלת של לימוד ספר התניא - שהרי ידוע גודל מעלת המעיין - שאפילו טיפה אחת, כל שהוא, מטהר מ"אבי אבות" דהיפך הטהרה!" המעלה של המעיין, של מעיינות פנימיות התורה, שאפילו טיפה אחת מטהרת, אפילו שורה אחת משננת מטהרת את האוויר מכל הווירוסים והטומאות שבעולם...

ואם תגיד: ברור שאני רוצה ללמוד בעל-פה! במיוחד בתקופה שלנו, שטיהור האוויר הוא מצרך חיוני כל כך! אבל זה קשה... זה לא בא לי בקלות. אני בקושי מצליחה ללמוד כמה שורות... בדיוק בשבילך התבטא הרבי הריי"צ: "שורה בתניא פועלת לא רק ברוחניות, אלא גם פעולה בגשמיות." את שמה לב? שורה! אחת! ותראי כמה היא משפיעה... אז תתחילי לייקר כל שורה שאת לומדת. וגם אם לא הולך לך בקלות, זה שווה...

אמרת שלא הולך לך בקלות? ראי את תשובתו של הרבי ליהודי שביקש עצה לשיפור כח הזיכרון: "וישתדל ללמוד בעל-פה איזה פרקים משניות, ולכל הפחות פרק אחד מספר תניא קדישא, ותקוותי חזקה, שבעשותו כל האמור

- יוטב כח הזכרון שלו. את מבינה? ככל שתלמדי בעל-פה כך תשפרי את כח הזיכרון וילך לך בקלות יותר לזכור את מה ששיננת ולמדת וכך הלאה...

הנה עוד כמה עצות שיעזרו לך בלימוד התניא בעל פה:

- למדי קודם את פרק התניא בעיון
- חברי ניגון מוכר למילים ושנני עם מגנינה
- הציבי לעצמך יעד לימוד יומי
- קראי כל 2 שורות מספר פעמים ולאחר מכן חזרי על מה שקראת בעל-פה, במחשבה
- למדי יחד עם חברה
- נצלי חורים קטנים במשך היום לשינון בעל-פה. יש לך כמה דקות? פתחי תניא והתקדמי עוד קצת

זכרי: כל מילה חשובה! כל שורה שלך מטהרת את האוויר ומזככת את העולם.

מה לומדים?

נלמד ונשנן את פרק ל"ד בליקוטי אמרים, פרק ג' בשער הייחוד והאמונה ופרק ב' באגרת הקודש - אגרת קטנתי. בנוסף נשנן גם את פרק ב' ופרק ד' מפרקי אבות.

מתי לומדים?

בבוקר, בהפסקות, בזמן ההתארגנות לשינה ובכל זמן יקר שאפשר לנצל.

החוברת ערוכה בפורמט-כיס, כדי שתוכלנה לקחת אותה
אתכן לכל מקום אליו אתן מגיעות.

איך נבחנים?

בעז"ה כל יום תהיה אפשרות להיבחן טלפונית אצל
נבחרת הבוחנות שלנו.

לכל אחת יהיה את היעד האישי, לכל קבוצה יהיה יעד
קבוצתי ולכל הקעמפ - יעד כללי אחד גדול.
וכמובן שיהיו הפתעות והגרלות שוות במיוחד!

השנה לימוד התניא יהיה בשטורעם גדול!!!
זה תלוי בך!! כל שורה שלך תשפיע ותשלים את
התמונה!!!

**אז קדימה... למה את מחכה?
שורות התניא והמשניות מחכות לך!**

בהצלחה בטיהור האוויר!

צוות הלימודים

קעמפ גן ישראל ה'תש"פ

פרק לד - ליקוטי אמרים

והנה מודעת זאת שהאבות הן הן המרפבה, שכל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת מלקשר דעתם ונשמתם לרבון העולמים בפטול הנזכר לעיל ליחודו יתברך. ואחריהם כל הנביאים, כל אחד לפי מדרגת נשמתו והשגתו. ומדרגת משה רבנו עליו השלום היא העולה על כלנה, שאמרו עליו שכינה מדרגת מתוך גורנו של משה. ומעין זה זכו ישראל במעמד הר סיני, רק שלא יכלו לסבל, כמאמר רז"ל ששל כל דבור פרחה נשמתו כו', שהוא ענין פטול במציאות הנזכר לעיל. לכן מיד אמר להם לעשות לו משכן ובו קדשי הקדשים, להשראת שכינתו, שהוא גלוי יחודו יתברך כמו שיתבאר לקמן.

ומשחרב בית המקדש, אין להקדוש ברוך הוא בעולמו משכן ומכון לשבתו, הוא יחודו יתברך, אלא ארבע אמות של הלכה, שהוא רצונו יתברך וחכמתו המלכשים בהלכות הערוכות לפנינו. ולכן, אחר שיעמיק האדם מחשבתו בענין פטול הנזכר לעיל כפי יכולתו, זאת ישיב אל לבו: כי מהיות קטן שכלי ושרש נשמתו מהכיל, להיות מרפבה ומשכן ליחודו יתברך באמת לאמתו, מאחר דלית מחשבה דילי תפיסא ומשגת בו

יִתְבַּרְךָ כָּלֹל וּכְלָל שׁוֹם הַשָּׁנָה בְּעוֹלָם, וְלֹא שְׁמִינִי
מִנְהוּ מִהַשָּׁנָה הָאֲבוֹת וְהַנְּבִיאִים – אִי לֹאֲתָ אֶעֱשֶׂה
לֹא מִשְׁכָּן וּמִכּוֹן לְשִׁבְתּוֹ, הוּא הָעֵסֶק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה
כְּפִי הַפְּנָאִי שְׁלִי, בְּקַבְּיָעוֹת עֵתִים בְּיוֹם וּבְלִילָה, בְּדַת
הַנִּתְנָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִלְכוֹת תַּלְמוּד תּוֹרָה,
וּבְמֵאֲמַר רַ"ל: אֲפֹלוּ פֶּרֶק אֶחָד שְׁחֲרִית כּו'. וּבִזְהָ
יִשְׁמַח לְבוֹ וְיִגִּיל, וְיִתֵּן הוֹדָאָה עַל חֶלְקוֹ בְּשִׁמְחָה
וּבְטוֹב לִבָּב עַל שְׂזֻכָּה לְהִיּוֹת אוֹשְׁפְּזִיכֵן לְגִבּוּרָה
פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, כְּפִי הָעֵת וְהַפְּנָאִי שְׁלֹו, בְּמִסַּת יְדֹו
אֲשֶׁר הִרְחִיב ה' לו'.

וְאִם יִרְחִיב ה' לוֹ עוֹד, אֲזִי מְהוֹר יָדִים יוֹסִיף אִמְיָן,
וּמִחֲשָׁבָה טוֹבָה כּו'. וְגַם שְׁאָר הַיּוֹם בְּלוֹ, שְׁעוֹסֶק
בְּמִשָּׁא וּמִתֵּן, יִהְיֶה מִכּוֹן לְשִׁבְתּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּנִתְיִנָּת
הַצִּדְקָה, שִׁיתֵּן מִיָּגִיעוֹ, שֶׁהִיא מִמּוֹדוּתִיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, מָה הוּא רַחוּם וְכו', וּכְמוֹ שֶׁפִּתְּבוּ
בַּתְקוּנִים: חֶסֶד דְּרוּעָא יְמִינָא. וְאִף שְׁאִינוּ נֹתֵן
אֶלָּא חֲמִשׁ, הָרִי הַחֲמִשׁ מַעֲלָה עֲמֹו כָּל הָאֲרָבַע
יָדוֹת לֵה' לְהִיּוֹת מִכּוֹן לְשִׁבְתּוֹ יִתְבַּרְךָ. כְּנֻדָּע מֵאֲמַר
רַ"ל שְׁמִצּוֹת צִדְקָה שְׁקוּלָה כְּנֻדָּה כָּל הַקְּרִבְנוֹת,
וּבַקְּרִבְנוֹת הִיָּה כָּל הָחֵי עוֹלָה לֵה' עַל יְדֵי בְּהֵמָה
אַחַת, וְכָל הַצּוּמַח – עַל יְדֵי עֶשְׂרֹון סֵלֶת אֶחָד בְּלוֹל
בְּשִׁמְן כּו'. וּמִלְכָּד זֶה, הָרִי בְּשַׁעַת הַתּוֹרָה וְהַתַּפְּלָה
עוֹלָה לֵה' כָּל מָה שְׁאֵכֵל וְשִׁתָּה וְנִהְנָה מֵאֲרָבַע
הַיָּדוֹת לְבְּרִיאוֹת גּוֹפּוֹ, כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר לְקָמֹן.
וְהִנֵּה בְּכָל פְּרָטִי מִיָּנִי שְׁמַחֲתוֹ הַנֶּפֶשׁ הַנּוֹפְרִים לְעִיל,

אין מהן מניעה להיות נבזה בעיניו נמאס ולב נשבר
 ורוח נמוכה בשעת השמחה ממש, מאחר כי היותו
 נבזה בעיניו וכו' הוא מצד הגוף ונפש הבהמית,
 והיותו בשמחה הוא מצד נפש האלהית ונצוץ
 אלהות המלבש בה להחיותה בנוכח לעיל (בפרק
 ל"א). וכהאי גוונא איתא בזהר: בכיה תקיעא
 בלבאי מסטרא דא, וחדוה תקיעא בלבאי מסטרא
 דא.

פרק ג שער היחוד והאמונה

והנה אחרי הדברים והאמת האלה, כל משכיל על דבר יבין לאשורו, איך שכל נברא ויש הוא באמת נחשב לאין ואפס ממש לגבי כח הפועל ורוח פיו שבנפעל, המהוה אותו תמיד ומוציאו מאין ממש ליש. ומה שכל נברא ונפעל נראה לנו ליש וממשות, זהו מחמת שאין אנו משיגים ורואים בעיני בשר את כח ה' ורוח פיו שבנברא; אבל אלו נתנה רשות לעין לראות ולהשיג את החיות ורוחניות שכל נברא השופע בו ממוצא פי ה' ורוח פיו, לא היה גשמיות הנברא וחמרו וממשו נראה כלל לעינינו, כי הוא בטל במציאות ממש לגבי החיות והרוחניות שבו, מאחר שמבלעדי הרוחניות היה אין ואפס ממש כמו קודם שישת ימי בראשית ממש, והרוחניות השופע עליו ממוצא פי ה' ורוח פיו הוא לבדו המוציא תמיד מאפס ואין ליש ומהוה אותו, אם כן אפס בלעדו באמת. והמשל לזה הוא אור השמש המאיר לארץ ולדברים, שהוא זיו ואור המתפשט מגוף השמש ונראה לעין כל, מאיר על הארץ ובחלל העולם. והנה זה פשוט, שאור זיוו הזה ישנו גם כן בגוף וחמר בדור השמש עצמו שבשמים, שאם מתפשט ומאיר למרחוק כל כך, כל שכן שיוכל להאיר במקומו ממש. רק ששם

במקומו מִמֶּשׁ נִחָשֵׁב הָיָיו הָזֶה לְאִין וְאַפֶּס מִמֶּשׁ, כִּי
 בְּטֵל מִמֶּשׁ בְּמִצִּיאוֹת לְגִבִּי גּוֹף בְּדוֹר הַשָּׁמַשׁ שֶׁהוּא
 מְקוֹר הָאוֹר וְהָיָיו הָזֶה, שֶׁהָיָיו וְהָאוֹר הָזֶה אֵינֹו רַק
 הָאָרֶה מְאִירָה מִגּוֹף וְעַצֶּם בְּדוֹר הַשָּׁמַשׁ. רַק בְּחֵלֶל
 הָעוֹלָם תַּחַת כָּל הַשָּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ, שְׂאִין כָּאֵן
 גּוֹף בְּדוֹר הַשָּׁמַשׁ בְּמִצִּיאוֹת, נִרְאֶה כָּאֵן הָאוֹר וְהָיָיו
 הָזֶה לִישׁ מִמֶּשׁ לְעֵין כֹּל, וְנוֹפֵל עָלָיו כָּאֵן שֵׁם יֵשׁ
 בְּאַמֶּת, מֶה שְׂאִין כֵּן כִּשְׁהוּא בְּמִקְוֹו בְּגוֹף הַשָּׁמַשׁ
 – אֵין נּוֹפֵל עָלָיו שֵׁם יֵשׁ כָּלֵל, רַק שֵׁם אֵין וְאַפֶּס, כִּי
 בְּאַמֶּת הוּא שֵׁם לְאִין וְאַפֶּס מִמֶּשׁ, שְׂאִין מְאִיר שֵׁם
 רַק מְקוֹרוֹ לְבָדּוֹ, שֶׁהוּא גּוֹף הַשָּׁמַשׁ הַמְאִיר וְאַפֶּס
 בְּלָעָדּוֹ.

וְכִדְבָרִים הָאֵלֶּה מִמֶּשׁ בְּדַמּוּתָם כְּצִלָּמָם הֵם כָּל
 הַבְּרֹאִים לְגִבִּי שֶׁפַּע הָאֱלֹהִי מְרוּחַ פִּיּוֹ, הַשּׁוֹפֵעַ
 עֲלֵיהֶם וּמְהִירָה אוֹתָם וְהוּא מְקוֹרָם, וְהֵם עֲצָמָם
 אֵינֶם רַק כְּמוֹ אוֹר וְזִיו מִתְפַּשֵּׁט מִן הַשֶּׁפַּע וְרוּחַ
 ה' הַשּׁוֹפֵעַ וּמִתְלַבֵּשׁ בְּתוֹכָם וּמוֹצִיאָם מֵאֵין לִישׁ;
 וְלָכֵן הֵם בְּטֵלִים בְּמִצִּיאוֹת לְגִבִּי מְקוֹרָם, כְּמוֹ אוֹר
 הַשָּׁמַשׁ שֶׁבְּטֵל בְּמִצִּיאוֹת וְנִחָשֵׁב לְאִין וְאַפֶּס מִמֶּשׁ,
 וְאֵינֹו נִקְרָא בְּשֵׁם יֵשׁ כָּלֵל כִּשְׁהוּא בְּמִקְוֹו, רַק תַּחַת
 הַשָּׁמַיִם שְׂאִין שֵׁם מְקוֹרוֹ. כִּדְ כָּל הַבְּרֹאִים, אֵין
 נּוֹפֵל עֲלֵיהֶם שֵׁם יֵשׁ כָּלֵל אֲלֹא לְעֵינֵי בֶּשֶׁר שְׁלֵנוֹ,
 שְׂאִין אָנוּ רוֹאִים וּמְשִׁיגִים כָּלֵל אֶת הַמְקוֹר, שֶׁהוּא
 רוּחַ ה' הַמְהִירָה אוֹתָם. וְלָכֵן נִרְאֶה לְעֵינֵינוּ גִּשְׁמִיּוֹת
 הַנִּבְרָאִים וְחִמְרָם וּמִמֶּשֶׁם, שֶׁהֵם יֵשׁ גָּמוּר, כְּמוֹ

שנראה אור השמש יש גמור כשאנו במקור.
 רק שבוזו אין המשל דומה לנמשל לגמרי לכאורה,
 שבמשל אין המקור במציאות כלל בחלל העולם
 ועל הארץ, שנראה שם אורו ליש גמור; מה
 שאין בן כל הברואים הם במקורם תמיד, רק
 שאין המקור נראה לעיני בשר, ולמה אינן בטלים
 במציאות למקורם? אך להבין זה צריך להקדים:

פרק ב' אגרת הקודש

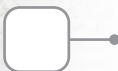
קטנתי מבול החסדים ומבול כו'. פי' שבכל חסד
 וחסד שהקדוש ב"ה עושה לאדם צריך להיות
 שכל רוח במאד. כי חסד דרועא ימינא. וימינו
 תחבקני. שהיא בחי' קרבת אלהים מממש ביתר
 שאת מלפנים. וכל הקרוב אל ה' ביתר שאת והגבה
 למעלה מעלה. צריך להיות יותר שכל רוח למטה
 מטה כמ"ש מרחוק ה' נראה לי. וכנודע דכולא
 קמי' דוקא בלא חשב. וא"כ כל שהוא קמי' יותר
 הוא יותר בלא ואין ואפס וזו בחי' ימין שבקדשה
 וחסד לאברהם שאמר אנכי עפר ואפר. וזו היא
 ג"כ מדתו של יעקב. ובזאת התנצל על יראתו מפני
 עשו ולא די לו בהבטחתו והנה אנכי עמך כו'.
 מפני היות קטן יעקב במאד מאד בעיניו מחמת
 רבוי החסדים פי' במקלי כו'. ואינו ראוי וכדאי כלל
 להתנצל כו'. וכמארו"ל שמה יגרם החטא שגדמה
 בעיניו שחטא. משא"כ בזלע"ז הוא ישמעאל חסד
 דקלפה. כל שהחסד גדול הוא הולך וגדל בגובה
 וגסות הרוח ורחב לבו. ולזאת באתי מן המודיעים
 מודעה רבה לכללות אנ"ש על רבוי החסדים אשר
 הגדיל ה' לעשות עמנו לאחזו במדותיו של יעקב
 שאר עמו ושארית ישראל שמששים עצמו כשיריים
 ומותרות מממש שאין בו שום צרך. לבלתי רום

לִבְכֶם מֵאַחֵיהֶם כּו' וְלֹא לְהַרְחִיב עֲלֵיהֶם פֶּה אוֹ
 לְשַׂרֵּק עֲלֵיהֶם ח"ו. הֵם מְלֻחָזְכִּיר בְּאַזְהָרָה נּוֹרָאָה
 רַק לְהַשְׁפִּיל רוּחָם וְלִבָּם בְּמִדַּת אֱמֶת לִיעֲקֹב מִפְּנֵי
 כָּל אָדָם בְּגִמְיּוּכּוֹת רוּחַ וּמַעֲנֶה רַךְ מְשִׁיב חֲמָה. וְרוּחַ
 נִבְאָה כּו'. וְכָלִי הָאֵי וְאוֹלֵי יִתֵּן ה' בְּלֵב אַחֵיהֶם כְּמִים
 הַפָּנִים וְגו'

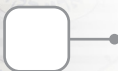
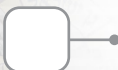

פרק ב פרקי אבות

א. רבי אומר: איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעשיה ותפארת לו מן האדם, והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. הסתפל בשלשה דברים, ואין אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים.

ב. רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה במלה וגוררת עון, וכל העוסקים עם הצבור יהיו עוסקים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתם, וצדקתם עומדת לעד, ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם.

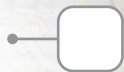

ג. הוזהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן, נראין כאוהבין בשעת הנאתו, ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו.

ד. הוא היה אומר: עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו, במל רצונך מפני רצונו כדי שיכביל רצון אחרים מפני רצונך. הלל אומר: אל תפרוש

מִן הַצָּבוֹר, וְאֵל תְּאֲמִין בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ, וְאֵל
תְּדִין אֶת חֶבְרֶךְ עַד שְׁתַּגִּיעַ לְמִקְוָמוֹ, וְאֵל תֹּאמֶר
דָּבָר שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְשִׁמּוֹעַ שְׁסוּפּוֹ לְהִשְׁמַע, וְאֵל
תֹּאמֶר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֶׁנָּה, שְׁמָא לֹא תִפְנֶה.

ה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אֵין בּוֹר יֵרָא חֲטָא, וְלֹא עִם
הָאָרֶץ חֲסִיד, וְלֹא הִבִּישָׁן לָמֵד, וְלֹא הִקְפְּדִין מִלְּמֵד,
וְלֹא כָּל הַמְּרֻבָּה בַּסְּחוּרָה מַחֲכִים, וּבְמִקְוָם שְׂאִין
אֲנָשִׁים, הַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת אִישׁ.

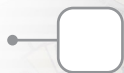
ו. אֵף הוּא רָאָה גִלְגָּלַת אַחַת שְׁצָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
אָמַר לָהּ: עַל דְּאֲטַפְתְּ אֲמַפּוּדָּה, וְסוּף מְטוּפְפִיד יִטּוּפּוֹן.

ז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: מְרֻבָּה בְּשֶׁר מְרֻבָּה רְמָה, מְרֻבָּה
נְכָסִים מְרֻבָּה דְּאָנָּה, מְרֻבָּה נָשִׁים מְרֻבָּה כְּשָׁפִים,
מְרֻבָּה שְׁפָחוֹת מְרֻבָּה זְמוּה, מְרֻבָּה עֲבָדִים מְרֻבָּה
גָּזֵל. מְרֻבָּה תּוֹרָה מְרֻבָּה חַיִּים, מְרֻבָּה יְשִׁיבָה מְרֻבָּה
חֲכָמָה, מְרֻבָּה עֵצָה מְרֻבָּה תְּבוּנָה, מְרֻבָּה צִדְקָה
מְרֻבָּה שְׁלוֹם. קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה לְעֶצְמוֹ, קָנָה לוֹ
דְּבָרֵי תּוֹרָה קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

ח. רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי קָבַל מֵהִלֵּל וּמִשְׁמַאִי. הוּא הָיָה
אוֹמֵר: אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הִרְבָּה, אֵל תִּחְזִיק טוֹבָה
לְעֶצְמְךָ, כִּי לְכַךְ נּוֹצְרֶת.

ט. חֲמִשָּׁה תִּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי,
וְאֵלּוּ הֵן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
חֲנַנְיָא, וְרַבִּי יוֹסִי הַכֹּהֵן, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גִּתְנָאֵל, וְרַבִּי

אַלְעֶזֶר בֶּן עֶרְדָּה. הוּא הָיָה מוֹנֶה שְׂבָחָם: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בֶּן הוֹרְקָנוֹס בּוֹר סוּד שְׂאִינוּ מֵאֲבֵד טָפָה, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
בֶּן חֲנַנְיָא אֲשֶׁרִי יוֹלְדָתוֹ, רַבִּי יוֹסִי הַכֹּהֵן חָסִיד, רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן נִתְנָאֵל יָרָא חֲטָא, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְדָּה
כְּמוֹעֵן הַמִּתְנַבֵּר. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם יִהְיוּ כָּל חֲכָמֵי
יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֻזְנִים, וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס בְּכַף
שְׁנִיָּה, מְכַרֶּיעַ אֶת כָּלָם. אָבָא שְׂאוּל אוֹמֵר מִשְׁמוֹ:
אִם יִהְיוּ כָּל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֵאֻזְנִים וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן
הוֹרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶם, וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְדָּה בְּכַף שְׁנִיָּה,
מְכַרֶּיעַ אֶת כָּלָם.

י. אָמַר לָהֶם: צֵאוּ וּרְאוּ אִיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ טוֹבָה שֶׁיִּדְבֹּק
בָּהּ הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עֵין טוֹבָה. רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חֶבֶר טוֹב. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁכֵן טוֹב.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָרוּאָה אֶת הַנּוֹלֵד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר: לֵב טוֹב. אָמַר לָהֶם: רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְדָּה מִדְּבָרֵיכֶם, שֶׁבְּכָלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם.
אָמַר לָהֶם: צֵאוּ וּרְאוּ אִיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְעָה שִׁיתְרַחֵק
מִמּוֹנָה הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עֵין רְעָה. רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חֶבֶר רְעָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: שְׁכֵן רְעָה.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַלּוּה וְאִינוּ מִשְׁלָם, אֶחָד הַלּוּה
מִן הָאָדָם כְּלוּה מִן הַמָּקוֹם, שְׁנֵאמַר: לֹוה רָשָׁע
וְלֹא יִשְׁלָם, וְצָדִיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֵב רְעָה. אָמַר לָהֶם: רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן
עֶרְדָּה מִדְּבָרֵיכֶם, שֶׁבְּכָלֵל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם. הֵם אָמְרוּ
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ

חָבִיב עָלֶיךָ בְּשֻׁלְךָ, וְאֵל תְּהִי גֹחַ לְכַעֲוִים. וְשׁוּב יוֹם
אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתְךָ. וְהָיוּ מִתְחַמֵּם בְּגִגְדֵי אוֹרֶן שֶׁל
חֲכָמִים, וְהָיוּ זֹהִיר בְּגִחְלָתָן שֶׁלֹּא תִכְּוֶה, שְׁנִישִׁיכָתָן
נִשְׁכֶּת שׁוּעַל, וְעִקְצָתָן עִקְצַת עֶקְרֵב, וְלַחִישָׁתָן
לַחִישַׁת שָׂרָף, וְכָל דְּבָרֵיהֶם בְּגִחְלֵי אֵשׁ.

יא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: עֵין הָרַע, וְיֶצֶר הָרַע, וְשִׁנְאָת
הַבְּרִיּוֹת, מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

יב. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ
בְּשֻׁלְךָ. וְהִתְקֵן עֲצֻמָּךְ לְלִמּוּד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה
לְךָ. וְכָל מַעֲשִׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

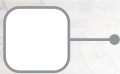
יג. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הָיוּ זֹהִיר בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע
וּבִתְפֻּלָּה. וּבְשִׂאֲתָהּ מִתְפַּלֵּל, אֵל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ
קִבְעָה, אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם, שְׁנִיאֵמֹר:
כִּי חֲנוּן וְרַחוּם הוּא, אַרְךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד, וְנָחֵם עַל
הָרָעָה. וְאֵל תְּהִי רִשָּׁע בְּפָנַי עֲצֻמָּךְ.

יד. רַבִּי אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: הָיוּ שְׁקוֹד לְלִמּוּד תּוֹרָה. וְדַע
מֵה שֶׁתִּשְׁיָב לְאַפִּיקוֹרוֹס. וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עֹמֵל,
וּמִי הוּא בָּעַל מְלָאכְתְּךָ שִׁישְׁלֵם לְךָ שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ.

טו. רַבִּי מֵרְפוֹן אוֹמֵר: הַיּוֹם קָצָר, וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה,
וְהַפְּעֻלִּים עֲצִלִּים, וְהַשְׂכָּר הֶרְבֵּה, וּבָעַל הַבֵּית
דוֹחֵק.

טז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגִמּוּר,

וְלֹא אֶתָּה בֶּן חוּרִין לְהַבְטִיל מִמֶּנָּה, אִם לְמַדַּת תּוֹרָה
הַרְבֵּה, נוֹתֵנִין לָךְ שָׂכָר הַרְבֵּה, וְנֶאֱמָן הוּא פֶּעַל
מְלֹאכֶתְךָ שִׁישְׁלֵם לָךְ שָׂכָר פֶּעֶלְתְּךָ, וְדַע שְׂמֹתֶן
שָׂכָרְךָ שֶׁל צְדִיקִים לְעֶתִיד לָבֵא.

פרק ד פרקי אבות

א. בן זומא אומר: איזהו חכם, הלומד מכל אדם, שנאמר: מכל מלמדי השכלתי, פי עדותיך שיחה לי. איזהו גבור, הכובש את יצרו, שנאמר: טוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלכד עיר. איזהו עשיר, השמח בחלקו, שנאמר: יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא. איזהו מכבד, המכבד את הבריות, שנאמר: כי מכבדי אכבד ובני יקלו.

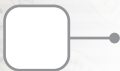
ב. בן עזאי אומר: הוי רץ למצוה קלה, ובורח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה, ועברה גוררת עברה, ששכר מצוה מצוה, ושכר עברה עברה.

ג. הוא היה אומר: אל תהי בו לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר, שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום.

ד. רבי לויטס איש יבנה אומר: מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנות אנוש רמה. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כל המחלל שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי, אחד שונג ואחד מזיד בחלול השם.

ה. רבי ישמעאל בר רבי יוסי אומר: הלומד תורה על מנת ללמד, מספיקין בידו ללמוד וללמד, והלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד

וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת. רַבִּי צְדוֹק אָמַר: אֵל
תִּפְרוֹשׁ מִן הַצְבּוֹר, וְאֵל תַּעֲשֵׂה עֲצֻמָּה כְּעוֹרֵכֵי הַדִּינִין,
וְאֵל תַּעֲשֵׂה עֲמָרָה לְהִתְגַּדֵּל בָּהּ, וְלֹא קָרְדִּים לַחֲתוּךָ
בָּהּ, וְכֵךְ הָיָה הַלֵּל אָמַר: וְדֹאשְׁתָּמֶשׁ בְּתִנָּא חֲלָף,
הָא לְמִדָּתָא, כָּל הַנִּהְגָּה מִדְּבָרֵי תוֹרָה, נוֹטֵל תִּיּוֹ מִן
הָעוֹלָם.

ו. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: כָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ
מְכַבֵּד עַל הַבְּרִיּוֹת, וְכָל הַמְּחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ
מְחַלֵּל עַל הַבְּרִיּוֹת.

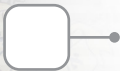
ז. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּנּוּי אָמַר: הַחֲשֵׁךְ עֲצָמוֹ מִן הַדִּין,
פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגִזְל וּשְׁבוּעַת שָׁוָא, וְהַגֵּם לְבוֹ
בְּהוֹרָאָה, שׁוֹטֵה רֶשַׁע וְגַם רוּחַ.

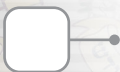
ח. הוּא הָיָה אָמַר: אֵל תְּהִי דִן יְחִידִי, שְׂאִין דִּין יְחִידִי
אֵלָא אַחֶד, וְאֵל תֹּאמַר קִבְּלוּ דַּעְתִּי, שְׁהֵן רִשְׁאִין וְלֹא
אַתָּה.

ט. רַבִּי יוֹנָתָן אָמַר: כָּל הַמְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מַעֲנִי,
סוֹפּוֹ לְקִיּוּמָהּ מַעֲשֶׂר, וְכָל הַמְּכַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה
מַעֲשֶׂר, סוֹפּוֹ לְבִטּוּלָהּ מַעֲנִי.

י. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: הוּי מְמַעַט בְּעֶסֶק וְעֶסֶק
בַּתּוֹרָה, וְהוּי שְׁפַל רוּחַ בְּפָנֵי כָל אָדָם, וְאִם בְּמִלָּתָא
מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ לָךְ בְּטָלִים הֶרְבֵּה כְּגוֹנֵךְ, וְאִם עִמְלָתָא
בַּתּוֹרָה הֶרְבֵּה, יֵשׁ שְׂכָר הֶרְבֵּה לָתֵן לָךְ.

יא. רבי אלעזר בן יעקב אומר: העושה מצוה אחת, קונה לו פרקליט אחד, והעובר עברה אחת, קונה לו קטגור אחד, תשובה ומעשים טובים כתרם בפני הפורענות. רבי יוחנן הסנדלר אומר: כל בנסיה שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים.

יב. רבי אלעזר בן שמוע אומר: יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך, וכבוד חברך כמורא רבך, ומורא רבך כמורא שמים.

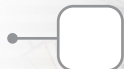
יג. רבי יהודה אומר: הוי זהיר בתלמוד, ששגגת תלמוד עולה זדון. רבי שמעון אומר, שלשה כתרים הן: כתר תורה, וכתר כהנה, וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן.

יד. רבי נהוראי אומר: הוי גולה למקום תורה, ואל תאמר שהיא תבוא אחריך, שחברך יקמוה בידך, ואל בינתך אל תשען.

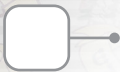
טו. רבי ינאי אומר: אין בדינו לא משלות הרשעים, ואף לא מיסורי הצדיקים. רבי מתיא בן חרש אומר: הוי מקדים בשלום כל אדם, והוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשעלים.

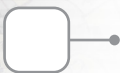
טז. רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס למרקלין.

יז. הוא היה אומר: יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא, ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה.

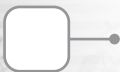
יח. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמהו בשעה שמתו ממל לפניו, ואל תשאל לו בשעת נדרו, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו.

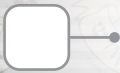
יט. שמואל הקטן אומר: בגבל איבך אל תשמה, ובכשלו אל יגל לבך, פן יראה יי ורע בעיניו, והשיב מעליו אפו.

כ. אלישע בן אבניה אומר, הלומד תורה ילד למה הוא דומה: לדיו כתובה על ניר חדש, והלומד תורה זקן למה הוא דומה: לדיו כתובה על ניר מחוק. רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר, הלומד תורה מן הקטנים, למה הוא דומה: לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו, והלומד תורה מן הזקנים, למה הוא דומה: לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן. רבי מאיר אומר: אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו, יש קנקן חדש מלא ישן, וישן שאפילו חדש אין בו.

כא. רבי אלעזר הקפר אומר: הקנאה והתאוה וההכבוד, מוציאים את האדם מן העולם.

כב. הוא הִזָּה אוֹמֵר: הַיְלֻדִים לָמוֹת, וְהַמָּתִים לַחַיִּית, וְהַחַיִּים לְדוֹן, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדַע שֶׁהוּא אֵל, הוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבּוֹרָא, הוּא הַמַּבְיָן, הוּא הַדִּין, הוּא הָעֵד, הוּא בַּעַל דִּין, הוּא עֵתִיד לְדוֹן. בְּרוּךְ הוּא, שְׁאִין לִפְנֵיו לֹא עוֹלָה, וְלֹא שִׁכְחָה, וְלֹא מִשּׁוּא פָּנִים, וְלֹא מִקַּח שָׂחָד, וְדַע שֶׁהַכֹּל לִפִּי הַחֲשָׁבוֹן. וְאֵל יִבְטִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהַשְּׂאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ, שֶׁעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה נּוֹצֵר, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה נּוֹלָד, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה חַי, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה מֵת, וְעַל כָּרְחֶךָ אֶתָּה עֵתִיד לַתֵּן דִּין וְחֲשָׁבוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

